

ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Τα σκίτσα του βιβλίου επιμελήθηκε η Μεντή Σοφία

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ**

ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ

**Κων/νος Πατσαντζόπουλος - Λελούδα Στάμου
Σοφία Λυμπεροπούλου**

ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

1^{ος} Κύκλος

Ειδικότητα: Βοηθών Βρεφονηπιοκόμων

ΤΟΜΕΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ 2001

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Πατσαντζόπουλος Κωνσταντίνος

Μουσικοπαιδαγωγός

Στάμου Δελούδα

Δρ, Μουσικοπαιδαγωγός

Λυμπεροπούλου Σοφία

Εκπαιδευτικός Μουσικής Α/θμιας Εκπ/σης

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΡΙΣΗΣ

Σέργη Λένια

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Τμήματος Μουσικών Σπουδών Ιονίου

Πανεπιστημίου

Μηνακάκης Δημήτριος

Συνθέτης - Μουσικοπαιδαγωγός

Ανδρούτσος Πολύβιος

Μουσικολόγος - Μουσικοπαιδαγωγός

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ

Πατσαντζόπουλος Κωνσταντίνος

Μουσικοπαιδαγωγός

ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Μαλαφή Ειρήνη, Φιλόλογος

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ

Ραδίτσας Δημήτριος, Εκπ/κός Β/θμιας Εκπ/σης

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

Υπεύθυνη του τομέα

<<Υγείας και Πρόνοιας>>

Ματίνα Σιάππα, Οδοντίατρος

Πάρεδρος ε.θ. Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΕΝΟΤΗΤΑ 1η

ΗΧΟΧΡΩΜΑ 9

Μάθημα 1ο : Ήχοι

Μάθημα 2ο : Μουσικά όργανα: κατηγορία κρουστών οργάνων

Μάθημα 3ο : Έγχορδα και πνευστά μουσικά όργανα

ΕΝΟΤΗΤΑ 2η

ΔΙΑΡΚΕΙΑ - ΥΨΟΣ 29

Μάθημα 1ο : Φθογγόσημα

Μάθημα 2ο : Φθόγγοι στο πεντάγραμμο

Μάθημα 3ο : Παύσεις - μέτρα

Μάθημα 4ο : Φθόγγοι σε βοηθητικές γραμμές

Μάθημα 5ο : Σύζευξη διάρκειας - παρεστιγμένα φθογγόσημα

Μάθημα 6ο : Σημεία αλλοιώσεως

ΕΝΟΤΗΤΑ 3η

ΡΥΘΜΟΣ 57

Μάθημα 1ο : Μέτρο 2/4

Μάθημα 2ο : Μέτρα 3/4 και 4/4

Μάθημα 3ο : Μέτρο 7/8

ΕΝΟΤΗΤΑ 4η

ΡΥΘΜΙΚΗ ΑΓΩΓΗ (Χρόνος - Τέμπο) 75

ΕΝΟΤΗΤΑ 5η

ΕΝΤΑΣΗ 81

ΕΝΟΤΗΤΑ 6η

ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΚΡΟΑΣΗ 89

- Μάθημα 1ο :** Η Ελληνική δημοτική μουσική
- Μάθημα 2ο :** Μουσικά σύνολα
- Μάθημα 3ο :** Η μορφή της μουσικής
- Μάθημα 4ο :** Η μορφή της μουσικής (συνέχεια)
- Μάθημα 5ο :** Περιγραφική μουσική
- Μάθημα 6ο :** Περιγραφική μουσική (συνέχεια)

ΕΝΟΤΗΤΑ 7η

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ 109

- Μάθημα 1ο :** Η ορχήστρα της τάξης και η σύνθεσή της
- Μάθημα 2ο :** Οι ηχητικές κινήσεις (εφαρμογές)
- Μάθημα 3ο :** Ιδέες για ρυθμική συνοδεία ενός τραγουδιού
- Μάθημα 4ο :** Ρυθμική συνοδεία τραγουδιού (εφαρμογή)
- Μάθημα 5ο :** Ρυθμική και μελωδική συνοδεία τραγουδιού

ΕΝΟΤΗΤΑ 8η

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΑΠΛΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ 123

- Μάθημα 1ο :** Κατασκευή μπόνγκος
- Μάθημα 2ο :** "Μουσικά μπουκάλια"
- Μάθημα 3ο :** Τα μουσικά μπουκάλια ως κρουστό όργανο - Οι επικρουστήρες - Το λιθόφωνο

ΕΝΟΤΗΤΑ 9η

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΜΟΥΣΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΟΥ 137

Συλλογή διαφόρων μουσικών κομματιών για χρήση στη διδασκαλία μουσικών οργάνων

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ 171

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το βιβλίο αυτό γράφτηκε για τους μαθητές που φοιτούν στην ειδικότητα βοηθών βρεφονηπιοκόμων του τομέα Υγείας και Πρόνοιας των Τ.Ε.Ε.

Γενικός σκοπός του βιβλίου είναι να εισάγει τους μαθητές στις βασικές έννοιες της μουσικής και να τους βοηθήσει να αποκτήσουν τις κατάλληλες γνώσεις και δεξιότητες, ώστε να μπορέσουν να ανταποκριθούν με επιτυχία στη διδασκαλία της μουσικής αγωγής των νηπίων.

Το βιβλίο στηρίζεται στις σύγχρονες μουσικοπαιδαγωγικές αντιλήψεις και τάσεις της μουσικής αγωγής και στοχεύει στην ανάπτυξη των αισθητικών και καλλιτεχνικών τάσεων των μαθητών, στην προσφορά της ευχαρίστησης, του θαυμασμού και της κατανόησης της μουσικής.

Η θεωρία και η πράξη σ' αυτό το βιβλίο εμπλέκονται όπου χρειάζεται και δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στις δημιουργικές εργασίες, ενώ παράλληλα καλύπτεται μια μεγάλη ποικιλία μουσικών δραστηριοτήτων όπως κίνηση, τραγούδι, ακρόαση, μουσική ανάγνωση και γραφή και χρήση μουσικών οργάνων.

Μέσα από το σχεδιασμό των μαθημάτων, οι μαθητές θα μπορέσουν να αναπτύξουν τις ικανότητες και την αυτοπεποίθησή τους, ενώ παράλληλα θα ανακαλύψουν τρόπους έκφρασης που θα πηγάζουν μέσα από τις προσωπικές τους δημιουργίες.

Το βιβλίο χωρίζεται σε δέκα (9) ενότητες που είναι οι παρακάτω:

1. Ηχόχρωμα, 2. Διάρκεια - Ύψος, 3. Ρυθμός, 4. Ρυθμική Αγωγή, 5. Ένταση, 6. Μουσική Ακρόαση, 7. Οργάνωση παιδικής ορχήστρας, 8. Κατασκευές απλών μουσικών οργάνων, 9. Διδασκαλία μουσικού οργάνου.

Ωστόσο τα μαθήματα που περιγράφονται στις παραπάνω ενότητες, μπορούν να εμπλακούν σύμφωνα με την κρίση του διδάσκοντα.

Η ενότητα της διδασκαλίας του μουσικού οργάνου είναι ένα σημαντικό μέρος του βιβλίου που ασχολείται με την εκμάθηση ενός μουσικού οργάνου, το οποίο θα μπορούν οι μελλοντικοί δάσκαλοι να χρησιμοποιούν ενισχυτικά για τη διεξαγωγή μουσικών δραστηριοτήτων με τα παιδιά αυτής της ηλικίας.

Παρέχει ένα βασικό μουσικό υλικό με γνωστές και ευχάριστες μελωδίες, οι οποίες μπορούν να αποδοθούν σε κάποιο μουσικό όργανο.

Τέλος, θεωρούμε υποχρέωσή μας, να ευχαριστήσουμε θερμά :

α) τους κριτές αυτού του βιβλίου για τη συνεργασία και την πολύτιμη προσφορά τους στην ολοκλήρωση της συγγραφής,

β) το μουσικοπαιδαγωγό κ. Αθανάσιο Χρ. Παπαζαρή, μόνιμο Πάρεδρο του Π.Ι. για την ενθάρρυνση, υποστήριξη αλλά και την κατάθεση των πολύτιμων εμπειριών και αξιόλογων επιστημονικών του γνώσεων, που μας παρέιχε "αόκνως" κατά την εξέλιξη αυτού του έργου.

Οι συγγραφείς